

Zwierzę w podróży

TRANSPORT ZWIERZĄT. Zasady, dokumenty, dobrostan

Przewóz żywych zwierząt podlega szczególnym zasadom. Warunki tego rodzaju transportu regulują przepisy unijne. Przepisy mają zapewniać dobrostan zwierząt, czyli przede wszystkim zapobiegać ich zranieniu lub cierpieniom oraz zapewnić warunki odpowiednie do ich potrzeb.

Unia Europejska w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z 22 grudnia 2004 roku w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań, określa obowiązki wszystkich osób uczestniczących w procesie przewozu zwierząt (przewoźników, organizatorów transportu, kierowców, opiekunów), ustanawia zezwolenia, wzmacnia środki nadzoru i precyzuje przepisy odnoszące się do długich podróży i stosowanych pojazdów.

Zezwolenia i kwalifikacje

Zainteresowane strony, biorące udział w operacjach przed i po transporcie oraz ich pracownicy powinni być odpowiednio przeszkoleni. Kierowcy i osoby towarzyszące muszą posiadać świadectwo kwalifikacji zawodowych, wydane na podstawie szkoleń w zakresie dobrostanu zwierząt podczas transportu, potwierdzonych pomyślnym wynikiem egzaminu.

Jeżeli przejazd ma być dłuższy niż 65 km, przewoźnicy muszą posiadać zezwolenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego (państwo siedziby lub przedstawicielstwa przedsiębiorstwa). Aby uzyskać takie zezwolenie, należy wykazać, że przewoźnik dysponuje wystarczającą liczbą właściwego personelu, wyposażenia i procedur operacyjnych.

W przypadku przewozów trwających ponad 8 godzin, wnioskodawca musi przedłożyć świadectwa kwalifikacji zawodowych dla kierowców i osób towarzyszących, świadectwa zatwierdzenia środka transportu do użytku, informacje na temat monitorowania i rejestrowania ruchu pojazdu oraz plany kryzysowe w nagłych przypadkach.

Zezwolenie dla przewoźnika nie jest wymagane, gdy:

- przewóz zwierząt nie jest związany z prowadzoną działalnością, np. przewóz własnego konia, własnym środkiem transportu w celach rekreacyjnych czy przewóz w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym,

- transport zwierząt odbywa się z polecenia lekarza weterynarii, gabinetów lub klinik weterynaryjnych,
- przewóz jest dokonywany na maksymalną odległość 65 km, licząc od miejsca wyjazdu do miejsca przyjazdu,
- jest to transport zwierząt przez rolników wykorzystujących pojazdy rolnicze lub należące do nich środki transportu, w przypadku gdy warunki geograficzne wymagają transportu niektórych gatunków zwierząt w celu sezonowego wypasu,
- transport zwierząt jest wykonywany przez rolników wykorzystujących pojazdy rolnicze lub należące do nich środki transportu, na odległość mniejszą niż 50 km od ich gospodarstwa.

Za granicę zgodnie z planem

Jeśli planowana jest podróż zagraniczna, kierowca musi posiadać plan podróży sporządzony przez organizatora transportu, zgodnie ze standardowym modelem. Taki plan zawiera informacje o identyfikacji zwierząt, osobach za nie odpowiedzialnych, miejscu wyjazdu i miejscu przeznaczenia, kontrolach przeprowadzanych podczas transportu itp. Zezwolenia są ważne przez 5 lat (są rejestrowane w elektronicznej bazie danych).

Zdrowe, przebadane, syte

Przewożone zwierzęta muszą być wcześniej zbadane i zakwalifikowane przez urzędowego lekarza weterynarii jako zdrowe.

Nie wolno przewozić zwierząt ciężarnych w końcowej fazie ciąży i w tygodniu następującym po porodzie oraz zwierząt bardzo młodych, urodzonych dwie doby przed planowanym transportem (w przypadku cieląt do 10 dni, świń poniżej 3 tygodni, a jagniąt poniżej tygodnia) chyba, że trasa jest krótsza niż 100 km.

W czasie transportu należy posiadać odpowiednią ilość karmy zaspokajającej wymagania żywieniowe zwierząt. Pojazd powinien być wyposażony także w system umożliwiający pojenie zwierząt lub zbiorniki z wodą (w zależności od gatunku przewożonych zwierząt). Zwierzęta należy napoić i nakarmić w przypadku, gdy transport trwa więcej niż 8 godzin. Zapotrzebowanie na wodę dla osobników dorosłych w przypadku krów wynosi 40 litrów dziennie, a koni minimum 36 litrów.

Zwierzęta dojne traktujemy w szczególny sposób (np. krowy muszą być dojne co 12-15 godzin). Ich zapotrzebowanie na wodę wynosi 180 litrów na dzień. Czas transportu zależy od

rodzaju zwierząt. W przypadku świń transport może trwać – 24 h podróży i 24 h odpoczynku, krów – 14 h podróży i 1 h odpoczynku, kolejne 14 h podróży, koni – 24 h podróży i 24 h odpoczynku. Jeżeli przewóz jest długotrwały, zwierzęta muszą zostać rozładowane, nakarmione, napojone i pozostawione do odpoczynku przez co najmniej 24 h, w punktach kontrolnych lub punktach postoju, w celu zapewnienia zdrowia i dobrostanu podczas tych postojów.

Przegrody i miejsce na głowę

Pojazdy przeznaczone do transportu zwierząt powinny spełniać wymogi bezpiecznego przewozu – uniemożliwić zwierzętom wydostanie się z pojazdu i nie dopuścić do ich zranienia, chronić przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz umożliwić utrzymanie czystości i dezynfekcję.

Należy zapewnić odpowiednią przestrzeń między głowami zwierząt a sufitem. Pojazd musi być wyposażony w przesuwane przegrody, aby oddzielić zwierzęta (w zależności od ich liczby, rodzaju i wielkości). Elementy dzielące powinny być wystarczająco mocne, aby utrzymać ciężar zwierząt.

Nie wolno transportować zwierząt w klatkach lub skrzyniach między osiami pojazdu. Podczas długotrwałego transportu koni mamy obowiązek stosowania osobnych stanowisk. Nie dotyczy to jednak klaczy podróżujących ze źrebiętami.

Wentylacja, pomost, rampa

Pojazd powinien być wyposażony w system wentylacyjny, używany w czasie podróży i postoju. Może to być mechaniczny system wentylacyjny lub system kontroli temperatury. Temperatura nie powinna być niższa niż 5 °C i wyższa niż 30 °C.

Pojazd powinien także posiadać system ostrzegania kierowcy o zmianie temperatury. Jego podłoga ma być antypoślizgowa, pokryta ściółką lub zapewniać wchłanianie odchodów poprzez odpowiedni system. Pojazd przewożący zwierzęta ma być oznaczony specjalną tablicą oraz obowiązkowo wyposażony w urządzenia do nawigacji satelitarnej (przepis obowiązuje od dnia 1 stycznia 2007 roku dla nowych pojazdów i od 2009 roku dla pojazdów starszych).

Do załadunku i wyładunku zwierząt należy używać przeznaczonych do tego celu pomostów, ramp i trapów.

Gęstość załadunku

Oprócz wagi pojazdu, ważna jest gęstość załadunku. Gęstość załadunku to wymiar powierzchni przypadający na dane zwierzę. Określa się go na podstawie norm przyjętych w dyrektywie (dla koni stosuje się pomiar powierzchni). Wartości te różnią się ze względu na wagę, wielkość i kondycję zwierząt, czas podróży oraz warunki meteorologiczne. Jeśli wartości te (waga pojazdu z załadunkiem i gęstość załadunku) będą większe niż określone w przepisach, pojazd będzie przeładowany. Służby kontrolne mogą wtedy ukarać kierowcę mandatem i nakazać wyładowanie zwierząt lub zawrócić pojazd do miejsca załadunku.

Warunki transportu zwierząt na całym świecie regulują przepisy prawa. Wszyscy zaangażowani w jego organizację mają obowiązek ich przestrzegania podczas wykonywania swoich obowiązków.

Źródła:

Rozporządzenie (WE) nr 1/2005 w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań, Informacje Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami

Wanda Żuchowska DODR, PZDR Polkowice